

Raadsvoorstel

Onderwerp : Concept - Programmabegroting 2027 GGD Noord en Oost-Gelderland (GR)
Portefeuillehouder : J.C. Wikkerink
Thema Raadsprogramma : 3. Sociaal Domein

Global Goals

Aan welke Global Goals wordt bijgedragen:

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2025 van GGD NOG.
2. De zienswijze op de concept Programmabegroting GGD NOG in te dienen.

Waarom dit besluit nemen

- GGD NOG is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten die de gezondheid van alle inwoners bewaakt, beschermt en bevordert. Alle deelnemende gemeenten aan deze regeling nemen de basisproducten van de GGD af die betrekking hebben op de Publieke gezondheid. Met uitzondering van de gemeente Apeldoorn nemen de overige 21 gemeenten ook taken af die betrekking hebben op de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 4 -18 jaar. De gemeenten bekostigen de basisproducten op basis van bijdragen per inwoner aan de GGD voor de publieke gezondheidszorg en voor de jeugdgezondheidszorg. Daarnaast biedt de GGD aan diverse partijen op contractbasis andere (maatwerk)producten aan. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) schrijft voor dat GGD NOG de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting van het volgende jaar aan de raden toestuurt (art. 34b Wgr).

De concept-Programmabegroting 2027 bouwt verder op de Uitgangspuntennota 2027. Deze nota is eind november 2025 aan u gezonden.

In deze concept-programmabegroting is een eerste wijziging van de begroting opgenomen. Dit betreft een extra incidentele bijdrage, bedoeld voor de continuïteit van de basisdienstverlening voor Jeugdgezondheidszorg.

Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Wet publieke gezondheid (Wpg) en Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Uitgangspuntennota 2027;
- Jaarstukken 2025;
- Bestuursagenda 2023 – 2027 GGD NOG.

Argumenten

- 1.1. *Waardering uit te spreken voor de in gang gezette ontwikkelingen.*

GGD Noord- en Oost-Gelderland speelt in op de toegenomen complexiteit binnen de publieke gezondheid. GGD NOG ontwikkelt zich verder tot een transparante, flexibele en meer vraag gestuurde organisatie. Dit is onder andere zichtbaar via de producten- en dienstencatalogus, de versterking van de informatievoorziening (indicatoren en kengetallen, <https://kompas.ggdnog.nl/>) en de inzet op (sub)regionale samenwerking.

1.2. Aandacht te vragen voor de financiële positie van gemeenten in aanloop naar het ravijnjaar 2028.

Het ravijnjaar voor gemeenten is in 2026 uitgesteld naar 2028. GGD NOG wordt gevraagd om actief mee te bewegen en aan te sluiten bij deze situatie door in te zetten op kostenbeheersing en doelmatigheid. Het is wenselijk om het onderzoek naar bezuinigingsscenario's begin 2027 af te ronden. Dan is het mogelijk om eventuele besparingen te verwerken in de concept-Programmabegroting 2028.

1.3. Het oormerken van de incidentele middelen uit de verhoging van de inwonersbijdrage jeugdgezondheidszorg.

Het Algemeen Bestuur (AB) heeft in april 2026 ingestemd met de incidentele verhoging van de inwonersbijdrage voor de jeugdgezondheidszorg. Het verzoek is om deze middelen te oormerken en uitsluitend in te zetten voor extra personeelscapaciteit in de uitvoering. Daarbij dient GGD NOG de afweging te maken in hoeverre het een onvermijdelijke, onuitstelbare en onvoorziene uitgave is. Eventuele niet-bestede middelen dienen bij het vaststellen van de Jaarrekening 2027 weer terug te vloeien naar de gemeenten.

1.4. Focus aan te brengen op de mentale gezondheid van de jeugd door het beter te laten aansluiten van de product- en dienstverlening.

Gezien de toenemende druk op mentale gezondheid, met name onder jongeren, is het noodzakelijk dat de dienstverlening van GGD NOG beter aansluit op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Het verzoek aan de GGD om het bestaande aanbod te evalueren, beter aan te laten sluiten op de behoefte en proactiever samen te werken met gemeenten, onderwijs en maatschappelijke partners.

1.5. De rol van regionale coördinator van preventie sterker in te vullen binnen de regionale preventie-infrastructuur.

Zoals onder andere benoemd in de landelijke nota gezondheidsbeleid (artikel 13, Wet Publieke Gezondheid) en het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) wordt de positie van GGD 'en sterker en explicieter. Dit vraagt om een duidelijke positionering van GGD NOG binnen de regionale preventie-infrastructuur, met meer nadruk op de rol van de GGD NOG in subregionale samenwerking én uitvoering. GGD NOG dient daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij al bestaande plannen. Er dient een overweging plaats te vinden of een uitgebreide bestuursagenda noodzakelijk is, of dat aansluiting bij bestaande plannen volstaat. Indien er een nieuwe bestuursagenda is het verzoek om deze vooral te gebruiken als strategisch richtinggevend document (kort en bondig) en niet als uitvoeringsprogramma.

1.6. Het verzoek voor het instellen van een raadsadviescommissie.

Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen versterkt een raadsadviescommissie namelijk de kaderstellende en controlerende rol van de raden door hen eerder in positie te brengen in de planning- en control cyclus. Er bestaat bij gemeenten breed draagvlak voor het instellen van een raadsadviescommissie. Het standpunt vanuit de raad van de gemeente Berkelland maakt het instellen van de raadsadviescommissie echter niet mogelijk. Het belangrijkste argument vanuit de raad in Berkelland is dat niet alle raadsleden dan een gelijke informatiepositie hebben. Op basis van de Wgr en de Gemeenschappelijke Regeling van GGD NOG hebben echter alle raadsleden toegang tot én recht op dezelfde informatie. Het verzoek aan GGD NOG is om in de nieuwe raadsperiode het gesprek met de raad van de gemeente Berkelland aan te gaan. Dit met als doel om alsnog te komen tot een breed gedragen raadsadviescommissie en een versterking van de betrokkenheid van raden.

Kanttekeningen

1.1 Zienswijzen zijn niet bindend.

Het indienen van een zienswijze geeft invulling aan de kade stellende rol van de raad. Het biedt de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op GGD NOG. Zienswijzen niet echter niet bindend. De ervaring leert dat het indienen van een zienswijze vanuit één raad relatief weinig invloed heeft in een gemeenschappelijke regeling met tweeëntwintig gemeenten.

Is er draagvlak voor dit besluit?

Er is regionaal (ambtelijke) inhoudelijke afstemming gezocht rondom het indienen van deze zienswijze. Voor de genoemde argumenten binnen deze zienswijzen bestaat bij meerdere gemeenten in de Achterhoek draagvlak.

Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?

Jaarstukken 2025

De GGD sluit 2025 af met een positief saldo van afgerond € 1.184.000. Dit resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Een positief saldo op de najaarscampagne COVID-19 van ruim € 600.000;
- De loonsverhoging in de nieuwe cao is lager dan de loonindex die is gebruikt bij het bepalen van de inwonerbijdrage in de programmabegroting 2025, dit levert een voordeel op van € 282.000;
- Opname van verlofdagen medewerkers en uitdiensttreding medewerkers met veel verlofdagen. Hierdoor is een onttrekking aan de bestemmingsreserve van € 155.000;
- In 2025 is het budget van € 100.000 onvoorzien (inzet alleen met toestemming van DB) niet ingezet.

Het positieve saldo wordt als volgt bestemd:

- € 23.000 toevoegen aan de algemene reserve, waarmee de weerstandscapaciteit 100% is;
- € 624.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve jeugdgezondheid
- € 537.000 op basis van inwoneraantallen uitkeren aan de deelnemende gemeenten. Voor Aalten betreft dit circa € 38.000.

Begroting 2027

In de Uitgangspuntennota 2027 worden de uitgangspunten beschreven die de basis vormen voor het opstellen van de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De begroting die nu voorligt is in lijn met deze nota. De indexering bedraagt conform afspraken 4,11%.

Naast de indexering stijgt de inwonerbijdrage in 2027 ook door:

- Extra kosten voor het Rijksvaccinatieprogramma (RVP), hierover heeft het AB op 27 november 2025 een besluit genomen. Dit betreft een verhoging van de inwonerbijdrage van 2027 met € 526.000. Deze kosten zijn verwerkt in deze begroting.
- Extra kosten voor het borgen van de basisdienstverlening van de Jeugdgezondheidszorg (zie 1^e begrotingswijziging 2027).

Inwonerbijdrage 2027:

- Publieke Gezondheid: € 11,392
- Jeugdgezondheid: € 13,356

In onderstaande tabel is de gemeentelijke bijdrage voor Aalten aan de GGD weergegeven:

	Begroting 2027 Publieke Gezondheid	Begroting 2027 Jeugdgezondheid	Begroting 2027 Totaal
Aalten	€ 314.465	€ 368.671	€ 683.136

	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029	Meerjarenraming 2030
Aalten	€ 707.729	€ 734.906	€ 763.126

1^e Begrotingswijziging 2027

De raad wordt gevraagd om een zienswijze in te dienen voor de 1^e begrotingswijziging 2027. Er worden extra middelen gevraagd om de basisdienstverlening voor Jeugdgezondheidszorg te kunnen borgen. Hiervoor wordt een wijziging van de begroting voorgesteld voor een bedrag ad € 290.214. Voor Aalten betekent dit een incidentele verhoging van de bijdrage van € 11.735. Dit aanvullend budget wordt incidenteel ingezet voor extra formatie in de uitvoering, zoals artsen, verpleegkundigen en doktersassistenten.

De bijdrage aan GGD ziet er dan als volgt uit:

	Begroting 2027 Publieke Gezondheid	Begroting 2027 Jeugd-gezondheid	Begroting 2027 Totaal	Incidentele bijdrage Borging continuïteit JGZ (1^e wijziging 2027)	Totaal bijdrage 2027
Aalten	€ 314.465	€ 368.671	€ 683.136	€ 11.735	€ 694.870

Indien het AB akkoord gaat met de voorgelegde stukken, worden de bijdragen zoals vermeld in de Begroting 2027 en 1^e Begrotingswijziging 2027 verwerkt bij het opstellen van de gemeentelijke begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd over dit besluit?

Wat gaat er gebeuren na dit besluit?

Na het raadsbesluit versturen van zienswijze naar GGD NOG.

Bijlagen

Raadsbesluit concept programmabegroting GGD NOG;
 Brief Zienswijze Aalten;
 012 Bijlage 1 Brief aan raden programmabegroting;
 012 Bijlage 2 concept programmabegroting GGD NOG
 Brief aan raden jaarrekening GGD NOG
 Bijlage jaarrekening 2025.

Aalten, 26 mei 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
 secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
 burgemeester